

Latvijas gada ģeovieta 2016 – Ketleru atsegumi

Biedrība "Ziemeļvidzemes ģeoparks", popularizējot ģeoloģiju un ģeoloģiskos dabas veidojumus, nominē Gada ģeovietu 2016. Šogad par Gada ģeovietu plašas ģeologu un dabas ekspertu aptaujas rezultātā tika izvēlēti Ketleru atsegumi, kas atrodas Skrundas novadā, Skrundas pagastā, Ventas labajā krastā 2,5 km augšpus Lēnām. Ketleru atsegumi no ģeoloģijas un paleontoloģijas viedokļa ir unikāli kā senās devona sistēmas Ketleru svītas Varkaļu ridas stratotips – smilšakmeņu atsegumi, kas vispilnīgāk pārstāv konkrētā augšdevona ģeoloģiskā griezuma daļu. Ne tikai Latvijai, bet visai pasaulei Ketleru atsegumi ir nozīmīgi ar to, ka tajos atrodamas liecības par tādu unikālu notikumu dzīvības evolūcijā kā mugurkaulnieku iznākšanu no okeāna sauszemē. Šajā vietā, pirms aptuveni 365 miljoniem gadu ir bijusi paisumiem un bēgumiem pakļauta jūras krasta zona, kurā dzīvoja senākais no zināmajiem četrkāju radījumiem – “Ventastega” (*Ventastega curonica*). Ketleru atsegumos ir atrastas gan šī īpašā dzīvnieka fosilās atliekas (galvaskausa un citi kauli, zvīņas, zobu), gan arī tā pēdu nospiedumi. Par senajiem vides apstākļiem liecina smilšakmeņos novērojams slāņojums un minerālu sastāvs. Vēl atsegumos ir ne līdz galam izpētīti dolomīta sastāva minerālu veidojumi (dolokrēti), iespējamās augu sakņu fosilijas, kā arī neliels ūdenskritums un nišveida iedobe. Šobrīd pie Ketleru atsegumiem vēl nav ne informācijas, ne labiekārtojuma, un tie ir grūti sasniedzami no sauszemes puses. Atsegumi visvienkāršāk ir pieejami ūdenstūristiem. Daļa Ketleru atsegumu ir ģeoloģiskais dabas piemineklis, un tie atrodas dabas liegumā un Natura 2000 teritorijā Ventas un Šķērveļa ielejā. Gada nominācija tiek piešķirta ar mērķi pievērst sabiedrības

uzmanību Latvijas īpašajiem ģeoloģiskajiem veidojumiem, sniegt par tiem informāciju, rosināt vietas sakopšanu un izpēti, kā arī iekļaut tos tūrisma aprītē. Latvijas Universitātes Ģeoloģijas nodaļa šai gadā Ketleru atsegumos plāno veikt pētījumus. Maijā, kā jau tradicionāli tas iepriekš noticis, pie Gada ģeovietas 2016 tiks organizēts izglītojošs pasākums. Par pasākumu tiks paziņots atsevišķi. Biedrības "Ziemeļvidzemes ģeoparks" organizēto Ketleru atsegumu kā Latvijas Gada ģeovietas 2016 nominēšanu atbalsta Latvijas Universitātes Ģeoloģijas nodaļa un Ģeoloģijas muzejs, Dabas aizsardzības pārvalde, Latvijas Petroglifu centrs, Dabaszīmes.lv un Skrundas novada pašvaldība. Informāciju sagatavoja: Dainis Ozols, biedrība "Ziemeļvidzemes Ģeoparks"
Foto: Ervīns Lukševics, Matīss Vilciņš